

3. Кримінальний кодекс України : Закон України № 2341-III від 05 квіт. 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. 2001 р. № 25. ст. 131.

4. Як Борщаківський ХФЗ обманює клієнтів та співробітників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.obozrevatel.com/ukr/health/digest/borschagivskij-hfz-ofshori-mahinatsii-z-podatkami-i-neefektivni-preparati.htm>.

Супрун Тетяна Миколаївна,

доцент кафедри кримінального права та кримінології Університету державної фіскальної служби України, кандидат юридичних наук, доцент

МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА ЗАПОБІГАННЯ ТА БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ: ДОСВІД РЕСПУБЛІКИ СІНГАПУР

Республіка Сінгапур – розвинена світова держава, з потужним високотехнологічним потенціалом і ефективною економікою. Проте, так було не завжди. успіх невеликої острівної держави багато в чому пов'язаний з результативною діяльністю уряду. Поряд з проривом в областях науки, інтелектуальних технологій, торгівлі, міжнародних відносин, поліпшення якості життя населення, окремої уваги заслуговує досвід протидії корупції Сінгапуру, без якого «Сінгапурське економічне диво» було б неможливо. За результатами міжнародних досліджень Сінгапур міцно зосередив свої позиції в першій десятці країн з найменшим рівнем корупції [1].

Лі Куан Ю, як президент Сінгапуру, увійшов у світову історію як чиновник, який переміг корупцію, причиною якої був низький рівень життя в країні з невисокими заробітними платами держслужбовців.

Боротьба з корупцією в Сінгаपुरі була орієнтована на три найважливіші напрямки: виключення з держапарату хабарників; максимальне спрощення державних процедур; посилення покарань за виявлені факти порушень.

Обговорюючи методи боротьби з корупцією в Сінгаपुरі, були впроваджені такі заходи як: введена ротация чиновників; забезпечена прозорість перевірок нижчестоящих чиновників вищестоящими; введена система раптових перевірок замість запланованих; забезпечено заохочення роботи незалежних ЗМІ; налагоджена система взаємодії з громадянами, які повідомляють про факти порушень.

Всі ці заходи дали відчутний результат. Крім того, була підвищена заробітна плата чиновників, що дозволило залучити на роботу в органи влади кращих фахівців і сформувати в країні прошарок професійних забезпечених держслужбовців. Зазначимо, що на сьогодні, оклад чиновника становить 2/3 доходу, порівнянного з ним за рангом працівника приватної корпорації. Таким чином співробітники державних органів втратили мотивацію до хабарництва. Не дивно, що

керівник, який переміг корупцію в Сінгапурі, користується в країні такою повагою.

Успішність проведеної антикорупційної політики забезпечили великі реформи в області законодавства. Всі призначення чиновників стали прозорими і зрозумілими. Свою роль зіграла і жорстка регламентація службових повноважень кожного чиновника [2].

В основу комплексної та системної стратегії Сінгапуру було покладено вирішення двох взаємопов'язаних блоків завдань. Перший орієнтований на усунення умов для здійснення корупційних дій. Він включає розробку і вдосконалення антикорупційного законодавства; формування спеціальних органів у боротьбі з корупцією; особливий нагляд за тими видами діяльності, де владні повноваження можуть бути використані для вилучення особистої вигоди; контроль за проходженням бюджетних коштів; скорочення, спрощення і прозорість більшості адміністративних процедур. І якщо сукупність використовуваних в Сінгапурі антикорупційних інструментів схожий з таким у більшості країн, то відмінною рисою його застосування стали продуманість, системність, послідовність, висока ефективність, жорсткі авторитарні методи їх реалізації.

Другий компонент антикорупційної стратегії пов'язаний з ліквідацією спонукальних мотивів для здійснення корупційних дій. Його головним змістом стали формулювання і твердження на практиці принципів «Чесного і непідкупного уряду», поширення їх на всю державну службу [1].

Також у Сінгапурі розроблено та впроваджено певний перелік того, що чиновникам робити дозволено та заборонено. До дозволених дій віднесено:

- повідомляти про будь-яких корупційних проявах;
- уникати неформальних відносин з членами суспільства, які вступають з чиновником в офіційні відносини, щоб уникнути упередженості і фаворитизму;
- вказувати на інтерес в будь-якому бізнесі не тільки в своїх інтересах, а й в інтересах сім'ї. Усуватися від нагляду над такими проектами;
- спілкуватися з будь-якою людиною, з якою чиновник вступає в офіційні відносини, рівноправно і чесно без страху і протекції;
- знайомитися з положеннями Закону про протидію корупції, а також установками і інструкціями відомства, керуючого супроводом службовців;
- консультиватися з керівництвом у випадках, коли виникають сумніви щодо обґрунтованості тієї чи іншої дії;
- завжди бути лояльним до відомства і дотримуватися його інтересів.

До заборонених дій віднесено:

- приймати будь-які нагороди від будь-якого члена суспільства як плату за послугу;

- приймати подарунки за ухилення від дій;
- приймати плату за намір допускати помилки в офіційних документах, а також робити брехливі і невірні заяви;
- приймати подарунки, запрошення на обід або спільні розваги від будь-якої особи, з яким чиновник перебуває в офіційних стосунках;
- займатися будь-якою позаурочною роботою або комерційною діяльністю без письмового дозволу влади;
- приймати винагороду за свої послуги від кого-небудь у якості плати за свої професійні обов'язки;
- приймати винагороду або компенсацію від будь-якого постачальника за позаурочну роботу з нагляду за його проектом;
- фінансувати бізнес будь-якого підприємця, з яким чиновник перебуває в офіційних зв'язках;
- приймати комісійні і «відкати» від постачальників, які надають послуги;
- погоджуватися на пропозиції щодо безкоштовного обслуговування в особистих справах (допомога з транспортом, реконструкцією) від будь-якої особи, з яким чиновник має офіційні зв'язки;
- вступати в неформальні відносини з будь-якою особою, з якою чиновник має офіційні відносини, і проявляти фаворитизм;
- проводити офіційні зустрічі або переговори на території постачальника або в публічних місцях, якщо немає причини для цього;
- відвідувати офіс або будинок будь-якої особи, з яким чиновник перебуває в офіційних відносинах;
- займати гроші (відкрито чи таємно) у постачальника, з яким чиновник перебуває в офіційних відносинах;
- дозволяти постачальнику оплачувати свої рахунки або позики;
- надавати особистим інтересам переважувати службовий обов'язок;
- наносити шкоду уряду, наприклад, даючи поради постачальнику щодо використання лазівок в контрактах [3].

На основі дослідженого, постає питання: «Що можна запозичити із Сінгапурського досвіду?», адже досягнення Сінгапуру в сфері боротьби з корупцією вражають. Авторитарними методами уряд тримає під контролем бюрократію, успішно справляється із завданням запобігання корупції. І багато в чому за рахунок цього забезпечує сприятливий інвестиційний клімат Сінгапуру. Але чи запрацюють ці методи в Україні?

Як правило, агентства, подібні сінгапурському Бюро з розслідування випадків корупції, створюються там, де корупція проникла в суд, прокуратуру, до органів поліції і спецслужби. Практично всі подібні агентства засновані саме в азіатських країнах, які усвідомили ступінь загрози корупції, і лише один такий апарат створений в Новому Південному Уельсі – одному з штатів Австралії.

Тому зазвичай такі органи незалежні від інших правоохоронних структур, і безпосередньо підпорядковується вищому керівникові країни. Відбираються до них найдостойніші і бездоганні кадри. Такий орган наділяється надзвичайними повноваженнями для проведення оперативних і слідчих дій на тлі ефективної системи громадського нагляду над його діяльністю.

Навряд чи можливо відтворити сингапурську анти-корупційну стратегію цілком, так як місто-держава має свою неповторну історію, географічне розташування і особливості політичного управління. Порівнювати Україну з Сингапуром і переймати його методи контрпродуктивно. Потрібно врахувати різні масштаби не тільки явища, але і держав. І як би не прикро це звучало, в масштабах України це нереально.

Якщо вести боротьбу з корупцією в Україні за збудованими в авторитарних умовах методами, то де гарантія того, що наші політичні лідери виявляться настільки ж послідовними, як їх сингапурські колеги? І що жителі України, більшість яких країни вважають корупцію нормою, нададуть їм підтримку? Адаже проведення заходів щодо реальної протидії корупції в Україні вимагає не тільки політичної волі, величезного адміністративного ресурсу і грошей, але і далеко не завжди додає популярності ініціаторам.

Популярність силових методів серед широких верств населення на основі розгулу беззаконня з роками лише зростає. Є небезпека того, що ініціатори візьмуть авторитарні методи як найпродуктивніші, пообіцявши розправитися з корупцією раз і назавжди, «вмостили трупами корупціонерів» дорогу в світле майбутнє. Те, що опора лише на силові методи є контрпродуктивною, показує досвід Китаю.

Залучення до відповідальності корупціонерів є лише частиною системних заходів по боротьбі з корупцією. Особливо в умовах, коли населення України не довіряє правоохоронним органам і судовій системі. Необхідно змінити менталітет широких верств населення нашої держави, а тут необхідні інші способи.

Організація системної протидії корупції крім безпосереднього переслідування корупціонерів передбачає проведення заходів попередження і контролю, перегляду корупціогенного законодавства, підвищення окладів рядовим чиновникам, ефективну пропаганду ідей верховенства закону і «чистих чиновницьких рук». Реальна боротьба з корупцією – це не кампанія, для проведення якої призначені терміни. Цей напрямок державної діяльності, яка повинна вестися безперервно.

Рівень корупції в Україні досяг критичних показників. Про це свідчить хоча б становище країни в міжнародних рейтингах інвестиційної привабливості. Схожа ситуація запустила свого часу в Сингапурі механізм боротьби з корупцією.

У Сингапурі авторитарні методи працюють багато в чому завдяки щирому бажанню політичного керівництва протистояти корупції. Воно веде підкреслено скромний спосіб життя. Кожен засуджений в скоєнні

корумпованих дій карається, незважаючи на розміри банківських рахунків і положення в суспільстві. В іншому випадку боротьба з корупцією – тільки видимість. А чи здатна на це нинішня українська влада?

Список використаних джерел

1. Опыт Сингапура в борьбе с коррупцией.
URL:<http://www.gugenplan.spb.ru/UserFiles/BUKLETsingapore22.06.2018.pdf>.
2. Коррупция в Сингапуре и методы борьбы с ней в 2018 году.
URL:<http://emigranto.ru/strany-azii/singapur/korruptciia-v-singapore.html>
3. Опыт борьбы с коррупцией в Сингапуре: лечение «заразной жадности». URL: <http://www.acrc.org.ua/ua/news-and-events/articles/all/opyit-borbyi-s-korruptciej-v-singapore-lechenie-zaraznoj-zhadnosti.html>.

Титко Анна Василівна,

провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

НЕСВОЄЧАСНЕ ПОДАННЯ ДЕКЛАРАЦІЇ ОСОБИ, УПОВНОВАЖЕНОЇ НА ВИКОНАННЯ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВИ АБО МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, БЕЗ ПОВАЖНИХ ПРИЧИН

Відповідно до Антикорупційної стратегії на 2018–2020 роки боротьба з корупцією є одним із пріоритетів українського суспільства для розвитку держави. Ключовим заходом на шляху створення чіткої законодавчої та інституційної платформи для формування та реалізації антикорупційної політики є моніторинг та контроль за декларуванням майна, доходів, витрат та зобов'язань фінансового характеру. Тому в цьому аспекті адміністративна відповідальність за порушення вимог фінансового контролю є необхідним заходом у запобіганні та протидії правопорушенням, пов'язаних з корупцією [1].

В контексті вивчення антикорупційного законодавства слід зауважити про те, що в Законі України «Про запобігання корупції» існує Розділ VII «Фінансовий контроль», який служить підтвердженням важливості вивчення проблеми попередження порушення вимог фінансового контролю у зв'язку з його високим корупційним ризиком. Адже саме диспозицію норми статті 172-6 КУпАП «Порушення вимог фінансового контролю» слід розглядати в контексті адміністративного та антикорупційного законодавства як порушення своєчасності подання, інформування та порядку заповнення декларації про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру, що може слугувати надійним засобом укріплення незаконно отриманих доходів та витрат поліцейськими як суб'єктами декларування [2, с. 105–110].